

Małgorzata Rówińska

Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach, Katedra Rachunkowości, Zakład
Sprawozdawczości i Rewizji Finansowej
malgorzata.rowinska@ue.katowice.pl

**ZAKRES I JAKOŚĆ INFORMACJI
O INSTRUMENTACH FINANSOWYCH
PREZENTOWANYCH
W SPRAWOZDANIACH FINANSOWYCH
SPÓŁEK NOTOWANYCH NA GIEŁDZIE
PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH
W WARSZAWIE**

Streszczenie: W artykule przedstawiono wyniki analizy zakresu informacji sprawozdawczych o instrumentach finansowych ujawnianych przez spółki notowane na GPW w Warszawie. Uwzględniono wymogi wynikające z regulacji rachunkowości. Przeprowadzona analiza objęła następujące obszary: klasyfikację instrumentów finansowych, wycenę bilansową, ryzyko finansowe związane z instrumentami finansowymi oraz rachunkowość zabezpieczeń. Zauważono brak jednolitego sposobu prezentacji informacji o instrumentach finansowych, co poważnie zakłóca porównywalność danych. Na potrzeby artykułu wykorzystano metodę analizy regulacji MSSF, danych finansowych oraz metodę syntezy wyników częściowych.

Słowa kluczowe: instrumenty finansowe, wartość godziwa, sprawozdania finansowe.

Klasyfikacja JEL: G32, M41, M48.

RANGE AND QUALITY OF INFORMATION ABOUT FINANCIAL INSTRUMENTS IN FINANCIAL STATEMENTS OF COMPANIES LISTED ON THE WARSAW STOCK EXCHANGE

Abstract: The objective of the paper is to analyse the range of reporting information about financial instrument presents for companies listed on the Warsaw Stock Exchange. The analysis concerned the following problems: classifications of financial instruments, balance sheet valuation, financial risk connected with financial instruments, and hedge accounting.

Keywords: financial instruments, fair value, financial statements.

Wstęp

Zakres informacji na temat instrumentów finansowych prezentowanych w sprawozdaniu finansowym regulowany jest prawem bilansowym. Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej nr 7 zobowiązuje jednostki gospodarcze do ujawniania informacji na temat wpływu instrumentów finansowych na sytuację finansową i wynik działalności jednostki. Regulacje rachunkowości zobowiązują także do prezentacji informacji o charakterze i zakresie ryzyka wynikającego z instrumentów finansowych i sposobu zarządzania nim [MSSF 7, par. 1]. Jednostka powinna zatem przygotować i zaprezentować w sprawozdaniu finansowym informacje na temat: polityki rachunkowości w kontekście instrumentów finansowych, wpływu instrumentów na sprawozdanie z sytuacji finansowej oraz sprawozdanie z całkowitych dochodów, ryzyka związanego z instrumentami finansowymi, rachunkowości zabezpieczeń [Frendzel 2010, s. 235]. W celu zweryfikowania zakresu i formy ujawnianych informacji o instrumentach finansowych analizie poddano roczne sprawozdania finansowe (za rok obrotowy 2014¹) losowo wybranych 20 spółek notowanych na GPW w Warszawie. Wszystkie spółki wykazują instrumenty finansowe i sporządzają sprawozdanie zgodnie z regulacjami MSSF (z wyjątkiem spółki Aramus). Celem artykułu było zweryfikowanie i porównanie informacji o instrumentach finansowych prezentowanych w sprawozdaniach finansowych. Na tle wymogów formalnych co do zakresu

¹ W przypadku spółki Sfinks Polska S.A. uwzględniono sprawozdanie za rok obrotowy 2013. Było to ostateczne sprawozdanie udostępnione przez spółkę. Fakt ten nie wpływa na wyniki przeprowadzonych analiz.

ujawnianych informacji sprawozdawczych dokonano oceny sposobu prezentacji tych informacji. W artykule wykorzystano metodę analizy regulacji MSSF, analizy danych empirycznych pochodzących z rocznych sprawozdań finansowych oraz metodę syntezy wyników cząstkowych.

1. Kategorie instrumentów finansowych

W sprawozdaniu finansowym jednostki powinny wykazywać bilansową wartość aktywów i zobowiązań finansowych z uwzględnieniem ich podziału na kategorie [MSSF 7, par. 8]. Obecnie większość jednostek klasyfikuje instrumenty finansowe według zasad wynikających z MSR 39, chociaż istnieje możliwość wyboru innego sposobu klasyfikacji, zgodnego z regulacjami MSSF 9.

Analizowane spółki (z wyjątkiem jednej) korzystają z MSR 39 i w opisie zasad rachunkowości wskazują cztery kategorie aktywów finansowych: wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, udzielone pożyczki i należności, utrzymywane do terminu wymagalności oraz dostępne do sprzedaży. Nazwy kategorii wskazywane przez spółki w polityce rachunkowości są zbliżone do wynikających z regulacji MSR 39. W przypadku jednej ze spółek (Famur) pierwsza z wymienionych kategorii jest zastąpiona kategorią: aktywa finansowe przeznaczone do obrotu, co należy potraktować jako (zapewne celowe) zawężenie kategorii aktywów wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy. Spółka kwalifikuje tutaj wyłącznie aktywa, które zostały nabyte w celu generowania zysku wynikającego z krótkoterminowego wahania ceny lub marży maklerskiej. Przyjęcie więc takiej wąskiej nazwy w tym wypadku jest jak najbardziej uzasadnione. Podając kategorie aktywów finansowych, spółki przedstawiają ich charakterystyki, które pozostają w zgodzie z cechami wskazywanymi w MSR. Jak wspomniano, spośród analizowanych spółek jedna (Gino Rossi) wykorzystuje klasyfikację aktywów finansowych według MSSF 9 i wyodrębnia dwie kategorie: udziały i akcje oraz pożyczki i należności.

W wypadku zobowiązań finansowych spółki generalnie wskazują i charakteryzują dwie ich kategorie, a mianowicie wyceniane w wartości godziwej oraz wyceniane w zamortyzowanym koszcie.

Wartości aktywów i zobowiązań finansowych spółek posiadanych na dzień 31 grudnia 2014 roku przedstawia tabela 1. Dla zobrazowania poziomu zaangażowania spółek w instrumenty finansowe wskazano dodatkowo ich udział w sumie bilansowej.

Tabela 1. Kategorie instrumentów finansowych wykazywane na 31.12.2014 roku (dane w tys. zł)

Nazwa spółki	Kategorie aktywów finansowych				Udział aktywów finansowych w sumie bilansowej	Kategorie zobowiązań finansowych		Udział zobowiązań finansowych w sumie bilansowej
	WG	PiN	UW	DS		ZWG	ZZK	
Alta	173 276	13 558			0,98			–
Aramus		3 183			0,13		13 088	0,54
Arcus		122		1 751	0,02		6 673	0,07
Atende	17 604	18 352		428	0,23	17 263	6 989	0,15
Azoty	829	177 568		12 134	0,02	738	1 032 252	0,10
Benefit System		160 342			0,57		56 135	0,20
Famur		291 134			0,22		68 997	0,05
Gino Rossi	33 404	25 524			0,15		106 895	0,48
Hydrotor		9 704		24 743	0,31		8 804	0,08
Inter Cars		10 839		301	0,01		636 634	0,31
Kopex	439	336 700		1 125	0,18	76	196 699	0,11
Lotos	11 203	2597 239		6 312	0,14	208 632		0,11
Mit		95 691		5 189	0,36		141 004	0,51
Orange Polska	99 000	248			0,004	285 000		0,01
Orlen	5	9 004	96	40	0,20	1	16 534	0,35
Qumak	452	146 179		1 458	0,55		155 991	0,58
Rafako		462 965		369	0,45		454 992	0,44
Sfinks Polska (stan na 31.12.2013)	12 982	6 900			0,30		94 151	1,42
Wawel		191 744			0,35		97 466	0,18
Wojas	13 215	35 713	51		0,32		49 135	0,32

Objaśnienia:

WG – aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,

PiN – udzielone nowe pożyczki i należności,

UW – aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności,

DS – aktywa finansowe dostępne do sprzedaży,

ZWG – zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej,

ZZK – zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie.

Źródło: na podstawie sprawozdań finansowych spółek.

Wszystkie spółki objęte badaniem dokonały prezentacji instrumentów finansowych z podziałem na kategorie; do takiego sposobu ujawniania informacji zobowiązują regulacje MSSF. Podobne wnioski wynikają z badań przeprowadzonych przez A. Judkowiak [2014, s. 100–101]. Niemniej jednak sposób prezentacji (syntetyczny, szczegółowy), a także zakres poszczególnych kategorii różnią się. W tym wypadku nie można więc mówić o porównywalności danych różnych spółek. Na problem braku porównywalności informacji sprawozdawczych zwraca uwagę także M. Remlein [2015, s. 133–134]. Jak wynika z tabeli 1, spółki generalnie „angażują się” w dłużne instrumenty finansowe (pożyczki, należności, kredyty), znikoma część spółek posiada aktywa utrzymywane do terminu wymagalności.

Analizując sprawozdania finansowe wybranych spółek, zaobserwowano rozbieżność w traktowaniu należności i zobowiązań handlowych. W myśl regulacji MSSF umowy handlowe spełniają definicję instrumentu finansowego, zatem wynikające z tych umów należności czy zobowiązania powinny być traktowane jako aktywa/zobowiązania finansowe. Niemniej jednak niektóre spółki (Aramus, Atende, Rafako) w sprawozdaniu z sytuacji finansowej wykazują należności i zobowiązania z tytułu dostaw poza grupą aktywów czy zobowiązań finansowych, z czego można wnioskować, że nie traktują umów handlowych jako instrumentów finansowych. Z drugiej jednak strony uwzględniają je w notach objaśniających prezentujących aktywa i zobowiązania finansowe.

Kolejną istotną kwestią jest kwalifikowanie do instrumentów finansowych środków pieniężnych i ich ekwiwalentów. Niektóre z badanych spółek (np. Atende, Orange Polska) nie wykazują tych elementów w notach dotyczących instrumentów finansowych, choć *de facto* traktują je jako ich element, co wynika z opisu polityki bilansowej albo z układu pozycji bilansowych.

Zdaniem autora, noty objaśniające o instrumentach finansowych powinny wyraźnie oddzielać kwoty środków pieniężnych, należności i zobowiązań handlowych od pozostałych instrumentów finansowych (papierów wartościowych, udziałów, instrumentów pochodnych, pożyczek, kredytów itp.). Środki pieniężne i rozrachunki handlowe po pierwsze narażone są na inny typ ryzyka, po drugie podlegają nieco odmiennej wycenie bilansowej. Spółki często podają, że rozrachunki handlowe wyceniają nie w zamortyzowanym koszcie (jak wynika z docelowej kategorii, do której są zaliczane), ale w kwocie wymaganej (wymagającej) zapłaty. Dla przejrzystości informacji sprawozdawczych (z punktu widzenia jej odbiorców) wydaje się istotne uporządkowanie tych kwestii i wyraźne jednoznaczne wskazywanie elementów poszczególnych kategorii.

2. Informacje z zakresu wyceny bilansowej i ryzyka

W opisie kategorii instrumentów finansowych wszystkie analizowane spółki uwzględniają zasady początkowej i bilansowej wyceny, podają także sposób odnoszenia jej skutków. W wypadku kategorii aktywów dostępnych do sprzedaży wszystkie jednostki wskazują pozostałe całkowite dochody jako miejsce odnoszenia skutków wyceny. Jak wynika z przeprowadzonej analizy, pomimo że 11 z analizowanych spółek wykazuje aktywa dostępne do sprzedaży, większość nie prezentuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej kapitału z aktualizacji wyceny (tabela 2). Z analizy not do sprawozdania wynika, że w badanym okresie w dziewięciu spółkach nie wystąpiły zmiany wartości godziwej posiadanych aktywów dostępnych do sprzedaży. Informacje dotyczące kapitału z aktualizacji wyceny spółek posiadających aktywa dostępne do sprzedaży zestawiono w tabeli 2.

W wypadku pozostałych kategorii instrumentów finansowych (innych niż dostępne do sprzedaży) skutki wyceny bilansowej wpływają bezpośrednio

Tabela 2. Kapitał z aktualizacji wyceny spółek posiadających aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Nazwa spółki	Informacja o kapitale z aktualizacji wyceny
ARCUS	Kapitał występuje w sprawozdaniu – w 2014 roku odnotowano jego zwiększenie o 192 tys. zł – aktualizacja wyceny akcji
ATENDE	Brak wykazanego kapitału
AZOTY	Brak wykazanego kapitału – w 2014 roku spółka rozwiązała kapitał w kwocie 2895 tys. zł
HYDROTOR	Kapitał występuje w sprawozdaniu – w 2014 roku częściowo go rozwiązano (79 tys. zł) w związku ze sprzedażą aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży
INTER CARS	Brak wykazanego kapitału
KOPEX	Kapitał występuje w sprawozdaniu – wynika z zastosowania rachunkowości zabezpieczeń
LOTOS	Brak wykazanego kapitału
MIT	Kapitał występuje w sprawozdaniu – kwota kapitału nie zmieniła się w 2014 roku
ORLEN	Brak wykazanego kapitału
QUMAK	Kapitał występuje w sprawozdaniu – w 2014 roku odnotowano jego zmniejszenie o 405 tys. zł – aktualizacja wyceny aktywów finansowych
RAFAKO	Brak wykazanego kapitału

Źródło: na podstawie sprawozdań finansowych spółek.

na wynik finansowy. Noty objaśniające do sprawozdania z całkowitych dochodów w większości wypadków nie wskazują przychodów/kosztów w odniesieniu do poszczególnych kategorii, nie pozwalają jednoznacznie odczytać kwot zrealizowanych przychodów/kosztów z tytułu instrumentów finansowych i przychodów/kosztów z wyceny bilansowej (mających charakter „wirtualny”). Na potrzeby przeprowadzanej analizy podjęto próbę zestawienia przychodów/kosztów dotyczących instrumentów finansowych, ale ze względu na duże rozbieżności w sposobie prezentowania ich przez poszczególne spółki zaniechano tworzenia takiego zestawienia. Wydaje się jednak, że dla interesariuszy sprawozdania finansowego możliwość wyczytania tego typu informacji jest istotna. Pod tym względem zauważono największe rozbieżności, jeśli chodzi o zakres i jakość prezentowanych informacji sprawozdawczych.

Z posiadaniem instrumentów finansowych wiąże się problem ryzyka. Konieczność ujawniania informacji o ryzyku jest niepodważalna, trudność jednak polega na sposobie prezentacji tych informacji (opis słowny, liczbowy, wartościowy) [Mućko 2014, s. 236]. W odniesieniu do instrumentów finansowych MSSF 7 [par. 36–42] wskazuje na konieczność ujawniania poziomu narażenia na ryzyko kredytowe, płynności oraz rynkowe (w tym na ryzyko stopy procentowej, walutowe oraz inne ryzyko cenowe). Oddzielnie dla każdego rodzaju ryzyka MSSF 7 podaje zakres informacji, do ujawnienia których zobowiązane są podmioty. O zakresie obowiązkowych ujawnień odnośnie do ryzyka pisze m.in. P. Czajor [2013, s. 290–292].

Analizując roczne sprawozdania finansowe spółek, można stwierdzić, że niemal wszystkie (wyjątkiem jest Aramus) wskazują typy ryzyka związane z posiadanymi instrumentami finansowymi, a w ramach każdego z nich ujawniają informacje na temat poziomu narażenia na nie i stosowanych narzędzi zarządzania ryzykiem. Pod tym względem występują jednak rozbieżności w analizowanych spółkach. Niektóre spółki bardzo szczegółowo prezentują wyniki analiz wrażliwości na ryzyko, szczegółowo wskazując sposób obliczenia stopnia narażenia na ryzyko, narzędzia stosowane do ochrony (np. spółki: Azoty, Benefit System, Gino Rossi, Kopex, Rafako). Inne z kolei bardzo syntetycznie (krótki opis) prezentują informacje o zarządzaniu ryzykiem; do takich spółek należą m.in.: Alta, Arcus, Wawel. Z dokonanego przeglądu sprawozdań finansowych i w tym obszarze można zauważyć dużą rozbieżność, jeśli chodzi o zakres, ale także i jakość ujawnianych informacji o narażeniu spółki na ryzyko dotyczące instrumentów finansowych. Ostatecznie nie ułatwia to czytania i analizowania sprawozdań finansowych spółek.

3. Informacje o wycenie w wartości godziwej

Rachunkowość instrumentów finansowych w szczególny sposób wiąże się z zastosowaniem wartości godziwej. Zgodnie z MSSF 13, minimalny zakres ujawnianych informacji o wartości godziwej powinien obejmować przede wszystkim wskazanie wartości godziwej wyznaczonej na koniec okresu sprawozdawczego dla danego składnika aktywów czy zobowiązań. Ponadto jednostka powinna wskazać poziom w hierarchii wartości godziwej, jaki odpowiada wycenianemu składnikowi. MSSF 13 charakteryzuje trzy poziomy wyznaczania wartości godziwej [MSSF 13, par. 76–90], a mianowicie:

- poziom 1 – ceny rynkowe identycznych aktywów i zobowiązań,
- poziom 2 – wartości wyznaczone poprzez techniki wyceny, dla których dane wejściowe są obserwowalne (bezpośrednio bądź pośrednio),
- poziom 3 – wartości wyznaczone poprzez techniki wyceny, dla których dane wejściowe nie są obserwowalne.

Niemal wszystkie analizowane spółki wyceniające instrumenty finansowe w wartości godziwej, w opisie zasad rachunkowości zamieściły jej charakterystykę, opisały trzy możliwe poziomy jej wyznaczania (zgodnie z powyższą charakterystyką). Jedynie w wypadku spółki Azoty zauważono brak takich informacji. Ponadto spółki (z wyjątkiem Azoty) prezentują posiadane kategorie instrumentów finansowych z uwzględnieniem poziomu w hierarchii wartości godziwej (taki obowiązek wynika z MSSF 7). Żadna z analizowanych spółek nie posiada instrumentów finansowych wycenianych zgodnie z poziomem 3. Generalnie spółki wykazują aktywa i zobowiązania finansowe, których wartością godziwą jest cena rynkowa (poziom 1). Takie instrumenty prezentują spółki: Alta, Kopex, Orange Polska, Orlen, Qumak, Rafako. Instrumenty finansowe, których wycenę zakwalifikowano do poziomu 2, wykazują z kolei spółki: Atende, Gino Rossi, Kopex, Orange Polska i Wojas.

Dla jakości informacji dotyczących wartości godziwej istotne znaczenie ma także wskazanie techniki oraz źródeł danych, które jednostka wykorzystuje dla potrzeb wyceny. Wypełniając obowiązek wskazania przyjętych założeń w zakresie zastosowanej techniki szacowania wartości godziwej, spółki najczęściej podają formułę: „wartość godziwą instrumentów finansowych, dla których nie istnieje aktywny rynek, wycenia się, wykorzystując odpowiednie techniki wyceny, a przy wyborze metod wyceny spółki kierują się profesjonalnym osądem”. Spółki generalnie nie ujawniają metod, którymi posługują się, dokonując wyznaczania wartości godziwej z poziomu 2. Wyjątek stanowią spółki Alta i Lotos, które w notach objaśniających prezentują zasady kwalifikowania do danego poziomu oraz metody wyznaczania wartości godziwej.

4. Dokumentacja rachunkowości zabezpieczeń

Tylko cztery spośród analizowanych spółek (Kopex, Lotos, Orange Polska, Orlen) wskazują na stosowanie rachunkowości zabezpieczeń. Wymaga ona prowadzenia szczegółowej dokumentacji i specyficznych ujawnień w sprawozdaniu finansowym. W ramach rachunkowości zabezpieczeń spółki mogą wykorzystywać jedną z trzech strategii zabezpieczających, scharakteryzowanych w MSR 39 [par. 86], z kolei MSSF 7 [par. 22–24] podaje obowiązkowy zakres informacji, które powinny być ujawnione w sprawozdaniu finansowym.

Spółki stosujące rachunkowość zabezpieczeń wykorzystują przede wszystkim zabezpieczanie przepływów pieniężnych (Orange Polska wykorzystuje także strategię zabezpieczania wartości godziwej). Oprócz opisu zasad rachunkowości zabezpieczeń spółki: Kopex, Orange Polska i Orlen ujawniają pełne informacje w zakresie wynikającym z MSSF 7. Z kolei Lotos pomimo podanej informacji o stosowaniu rachunkowości zabezpieczeń w zakresie przepływów pieniężnych nie prezentuje wymaganych informacji dotyczących stosowanej strategii. Ogólnie, choć odnosi się to tylko do trzech spółek, prezentowane informacje o zasadach i skutkach stosowanych strategii zabezpieczających są pełne i odpowiadają wymogom wynikającym z regulacji MSSF.

Zakończenie

Przeprowadzony przegląd i analiza sprawozdań finansowych wybranych spółek notowanych na GPW w Warszawie pozwoliły sformułować następujące wnioski:

- spółki klasyfikują instrumenty finansowe zgodnie z regulacjami MSR 39 (tylko jedna spółka stosuje w tym zakresie regulacje MSSF 9),
- brak jednorodnego sposobu prezentacji informacji: o kategoriach aktywów i pasywów finansowych, o skutkach ich wyceny bilansowej, a także informacji na temat poziomu wrażliwości na ryzyko zakłóca możliwość szczegółowej analizy danych, wskazuje także na brak porównywalności danych sprawozdawczych,
- jednoznaczne wykazywanie w ramach instrumentów finansowych środków pieniężnych oraz należności i zobowiązań handlowych ułatwiłoby odbiorcy sprawozdania analizę pozostałych instrumentów finansowych, dla których obowiązują specyficzne zasady wyceny bilansowej, skutkujące często wykazywaniem „wirtualnego” wyniku,

- spośród posiadanych przez spółki instrumentów finansowych podlegających wycenie w wartości godziwej większość przypisana została do 2. poziomu w hierarchii wartości godziwej, który wymaga zastosowania odpowiednich technik i metod pomiaru; tylko niewielka część spółek wskazuje zastosowane przez siebie metody określania wartości godziwej,
- ujawnione przez trzy spółki informacje dotyczące stosowanej rachunkowości zabezpieczeń są czytelne i odpowiadają wymogom formalnym.

Konkludując, można stwierdzić, że ze względu na istniejące rozbieżności w prezentowaniu informacji o instrumentach finansowych zakłócające realizację zasady porównywalności danych, autor widzi potrzebę wypracowania jednolitych zasad, a przede wszystkim jednolitego zakresu ujawniania informacji sprawozdawczych. Problem ten dotyczy nie tylko analizowanej grupy transakcji, ale tak naprawdę wszystkich grup bilansowych.

Bibliografia

- Czajor, P., 2013, *Instrumenty finansowe w Międzynarodowych Standardach Rachunkowości*, Oficyna Wolters Kluwer business, Warszawa.
- Freundzel, M., 2010, *Rachunkowość instrumentów finansowych w świetle regulacji krajowych i międzynarodowych*, SKwP, Warszawa.
- Judkowiak, A., 2014, *Informacja o instrumentach finansowych w sprawozdaniach finansowych sporządzanych zgodnie z MSSF i polskimi zasadami rachunkowości*, Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości, t. 77, SKwP, Warszawa.
- MSR 39 *Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena*, 2013, SKwP, Warszawa.
- MSSF 7 *Instrumenty finansowe: ujawnianie informacji*, 2013, SKwP, Warszawa.
- MSSF 9 *Instrumenty finansowe*, 2013, SKwP, Warszawa.
- MSSF 13 *Wycena w wartości godziwej*, 2013, SKwP, Warszawa.
- Mućko, P., 2014, *Istota i klasyfikacja informacji o czynnikach ryzyka w sprawozdaniu z działalności*, w: Lelusz, H. (red.), *Metodyczne aspekty badań w rachunkowości*, Wydawnictwo Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, Olsztyn.
- Remlein, M., 2015, *Finansyzacja i jej skutki w sprawozdaniu finansowym polskich spółek giełdowych branży paliwowej*, Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości, t. 82, SKwP, Warszawa.